

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет природничих наук

Кафедра хімії середовища та хімічної освіти

СИЛАБУС

Виробнича (педагогічна) практика

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітньо-професійна програма «Середня освіта (Хімія)»

Спеціальність **014 Середня освіта (за предметними спеціальностями)**

Галузь знань **01 Освіта/Педагогіка**

Затверджено на засіданні кафедри
хімії середовища та хімічної освіти
Протокол №2 від 4 вересня 2025 р.

1. Загальна інформація	
Назва практики	Виробнича (педагогічна) практика
Викладач (-і)	к.х.н., доц. Мідак Лілія Ярославівна к.ф.-м.н. доц. Кузишин Ольга Василівна
Е-mail викладача	liliia.midak@cnu.edu.ua olha.kuzyshyn@cnu.edu.ua
Формат практики	Очний
Обсяг практики	15 кредитів ЄКТС, 450 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Відповідно до планів-графіків контролю самостійної роботи викладачами кафедри хімії середовища та хімічної освіти
2. Анотація	
<p>Виробнича педагогічна практика в закладах загальної середньої, фахової передвищої освіти та закладах позашкільної освіти посідає важливе місце у професійно-педагогічній підготовці майбутніх учителів. Виробнича педагогічна практика в закладах загальної середньої, фахової передвищої освіти, закладах позашкільної освіти є складовою частиною наскрізної програми практичної підготовки висококваліфікованих фахівців освітньо-професійної програми «Середня освіта (Хімія)» першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями) спеціалізації 014.06 Хімія галузі знань 01 Освіта/Педагогіка. Особливістю виробничої (педагогічної) практики в закладах загальної середньої та фахової передвищої освіти, закладах позашкільної освіти є те, що саме у її процесі відбувається найбільш інтенсивне ознайомлення з усіма аспектами майбутньої роботи, проявляється критичне та осмислене ставлення до дисциплін, що вивчаються, включаються механізми педагогічної рефлексії, формуються основи професійної самооцінки.</p> <p>Програма практики студентів розроблена відповідно до Закону України «Про вищу освіту», до «Положення про організацію та проведення практики у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника від 28 березня 2023 р., «Стратегії розвитку Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» на 2020-2027 рр.», навчального плану спеціальності, освітньої програми, інструкції з охорони праці та навколишнього середовища, Наскрізної програми практики освітньо-професійної програми «Середня освіта (Хімія)» першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями) спеціалізації 014.06 Хімія галузі знань 01 Освіта/Педагогіка.</p> <p>Програма враховує практичні побажання стейкхолдерів (директорів, вчителів-методистів), висловлені під час методичних нарад на останньому етапі практики, на якому аналізуються і оцінюються результати виробничої педагогічної практики студентів, які навчаються за освітньо-професійною програмою «Середня освіта (Хімія)» першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями) спеціалізації 014.06 Хімія галузі знань 01 Освіта/Педагогіка. Вона враховує знання, отримані студентами з курсів «Шкільний курс хімії та методика його викладання», «Шкільний інтегрований курс «Пізнаємо природу» та методика його викладання», «Позакласна робота з хімії та природознавства», «Методика розв'язування задач», «STEM-освіта», «Сучасні освітні технології в хімії», а також знання здобуті під час навчальної (ознайомлювальної, лабораторно-хімічної, педагогічної) практики в закладах освіти. Під час практики виробляються навички педагогічної праці, удосконалюються сформовані елементарні методичні уміння.</p>	
3. Мета та завдання практики	
<i>Мета:</i> знайомство з конкретними умовами сучасної професійної педагогічної діяльності у	

зкладах загальної середньої та фахової передвищої освіти, закладах позашкільної освіти; закріплення отриманих теоретичних знань із загально-професійних і спеціальних дисциплін; особиста апробація отриманих теоретичних знань щодо методики педагогічної діяльності під час самостійно проведених уроків у 5-6, 7-9 класах; оволодіння необхідними методами, навичками та вміннями педагогічної діяльності; проведення виховних заходів з учнями у закладах загальної середньої та фахової передвищої освіти; отримання студентом необхідних практичних навичок та особистого досвіду з метою зростання у майбутньому до справжнього дипломованого професіонала; формування у студентів готовності до роботи вчителем (викладачем) хімії, інтегрованого курсу «Пізнаємо природу (Природничі науки)», завідувача кабінетом та класного керівника у закладах загальної середньої, фахової передвищої освіти, оволодіння професійними вміннями і навичками організації освітнього процесу з хімії, інтегрованого курсу «Пізнаємо природу (Природничі науки)».

Завдання виробничої (педагогічної) практики:

навчальні:

- забезпечити зв'язок теоретичних знань фахових дисциплін з реальним педагогічним процесом, використання їх у розв'язанні конкретних навчальних, розвивальних та виховних завдань;
- аналізувати з наукової точки зору соціально-економічні, соціально-педагогічні та соціально-психологічні проблеми та процеси, використовувати отримані результати у різних видах професійної діяльності;
- розвивати в практикантів вміння проводити уроки, заняття з використанням сучасних методів і прийомів навчально-пізнавальної діяльності;
- формувати у студентів психологічну готовність до роботи у закладах загальної середньої та фахової передвищої освіти;

наукові:

- поглиблювати теоретичні знання студентів з фахових дисциплін і на основі індивідуальних завдань вивчення передового педагогічного досвіду вчителів, викладачів; виробити творчий підхід до педагогічної діяльності;
- формувати вміння проводити науково-дослідницьку роботу;
- формування вміння вести педагогічні дослідження;

виховні:

- виховувати у студентів повагу і шанобливе ставлення до фаху педагога;
- формувати в майбутніх учителів (викладачів) педагогічні вміння і навички, що сприяють розвитку професійних якостей учителя (викладача), потреби в педагогічній самоосвіті;
- розвивати в практикантів вміння здійснювати виховну роботу;
- знайомство з роботою класного керівника (куратора групи), організацією та проведенням виховної роботи в закріпленому класі (групі);
- вивчення здобувачів освіти через психолого-педагогічну характеристику, оволодіння методиками вивчення здобувачів освіти;
- набуття необхідного комплексу комунікативних навичок спілкування та вмінь встановлювати психологічний контакт з класом (групою);
- сприяти становленню особистості студента-практиканта;
- оволодіти формами і методами виховання здобувачів освіти під час уроків, навчальних занять і в позакласній роботі, вміти відслідковувати динаміку особистісного розвитку дитини;
- сприяти становленню особистості студента-практиканта;

професійні:

- ознайомлення зі структурою й особливостями функціонування закладів загальної середньої та фахової передвищої освіти, їх матеріально-технічним забезпеченням; ознайомлення з педагогічним досвідом учителів (викладачів) хімії, інтегрованого курсу «Пізнаємо природу (Природничі науки)»;
- вивчати документацію: план роботи закладу загальної середньої та фахової передвищої

освіти, особові справи здобувачів освіти, щоденники, класні журнали, календарне планування вчителів (викладачів) хімії, інтегрованого курсу «Пізнаємо природу (Природничі науки)»;

- вивчення та закріплення методик навчання, а також ознайомлення з педагогічним досвідом вчителів-методистів, викладачів-методистів;
- складати плани-конспекти занять, сценарії позакласних заходів з хімії та інтегрованого курсу «Пізнаємо природу», виховних заходів;
- проводити уроки з хімії, інтегрованого курсу «Пізнаємо природу (Природничі науки)», позакласний захід з предмету з використанням засвоєних педагогічних методів і прийомів педагогічної діяльності;
- правильно визначати: типи уроків, їхню організаційну структуру залежно від мети, змісту, вікових особливостей здобувачів освіти і конкретних умов проведення уроків; організаційні форми, методи й засоби проведення уроків, занять у відповідності з дидактичними принципами навчання, враховуючи вікові, психологічні особливості здобувачів освіти й конкретні умови навчання; навчальну, виховну, розвивальну мету уроку, заняття зі спеціальності та в позакласних виховних заходах, а також організаційні форми й методи їх проведення;
- формувати вміння і навички використовувати хімічний експеримент як засіб навчання;
- вміти аналізувати заняття та позакласну роботу з хімії та природознавства;
- раціонально добирати, а в разі необхідності виготовляти дидактичний матеріал до занять, наочність до уроків, занять відповідно до їх пізнавальної мети;
- своєчасно й уміло застосовувати ТЗН, і засоби мультимедіа для проведення уроків (занять) з хімії, інтегрованого курсу «Пізнаємо природу (Природничі науки)» та в позакласній роботі;
- вміти використовувати цифрові технології в освітньому процесі;
- здійснювати психолого-педагогічний аналіз уроків, занять і позакласних заходів зі спеціальності;
- на основі знань педагогічної, психологічної наук, методики навчання хімії, інтегрованого курсу «Пізнаємо природу (Природничі науки)» аналізувати педагогічний досвід вчителів ЗЗСО, викладачів закладів фахової передвищої освіти;
- проводити психолого-педагогічні спостереження за здобувачами освіти, виявляти їхні вікові та індивідуальні особливості, рівень розвитку, рівень вихованості;
- складати психолого-педагогічну характеристику на здобувача освіти;
- підготувати виховний захід;
- складати індивідуальний план студента-практиканта за тижнями на весь період практики (студент складає і узгоджує з груповим керівником індивідуальний план роботи на період практики до кінця першого тижня) та вести щоденник, в якому фіксувати результати спостереження уроків (занять) вчителів (викладачів), студентів-практикантів, класних керівників (кураторів груп), результати власної діяльності;
- аналіз і оцінка результатів своєї педагогічної діяльності; розвиток педагогічного мислення, любові до майбутньої професії, поліпшення своїх педагогічних здібностей; конкретизація, вдосконалення і розвиток необхідних професійних якостей вчителя (викладача).

4. Програмні компетентності та результати практики

Програмні компетентності:

Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, до застосування знань у практичних ситуаціях.

ЗК2. Знання й розуміння предметної області та професійної діяльності.

ЗК3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово, до комунікації іноземною мовою за предметною спеціальністю.

ЗК5. Здатність діяти автономно, приймати обґрунтовані рішення у професійній діяльності і відповідати за їх виконання, діяти відповідально і свідомо на основі чинного законодавства

та етичних міркувань (мотивів).

ЗК6. Здатність до міжособистісної взаємодії та роботи у команді у сфері професійної діяльності, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня.

ЗК7. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК9. Здатність зберігати особисте фізичне та психічне здоров'я, вести здоровий спосіб життя, керувати власними емоційними станами; конструктивно та безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку.

ЗК10. Здатність поважати різноманітність і мультикультурність суспільства, усвідомлювати необхідність рівних можливостей для всіх учасників освітнього процесу.

2. Фахові компетентності:

ФК1. Здатність перенесення системи наукових знань у професійну діяльність та в площину навчального предмету.

ФК2. Здатність забезпечувати навчання учнів державною мовою; формувати та розвивати їх мовно-комунікативні уміння і навички в області предметної спеціальності.

ФК4. Здатність формувати і розвивати в учнів ключові та предметні компетентності засобами навчального предмету та інтегрованого навчання; формувати в них ціннісне ставлення, розвивати критичне мислення.

ФК5. Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів на засадах компетентнісного підходу, аналізувати результати їхнього навчання.

ФК6. Здатність до формування колективу здобувачів освіти; знаходження ефективних шляхів мотивації їх до саморозвитку (самовизначення, зацікавлення, усвідомленого ставлення до навчання); спрямування на прогрес і досягнення з урахуванням здібностей та інтересів кожного з них.

ФК7. Здатність до здійснення професійної діяльності з дотриманням вимог законодавства щодо охорони життя й здоров'я учнів (зокрема з особливими освітніми потребами); використання здоров'язбережувальних технологій під час освітнього процесу.

ФК8. Здатність до суб'єкт-суб'єктної (рівноправної та особистісно-зорієнтованої) взаємодії з учнями в освітньому процесі, залучення батьків до освітнього процесу на засадах партнерства.

ФК9. Здатність аналізувати власну педагогічну діяльність та її результати, здійснювати об'єктивну самооцінку і самокорекцію своїх професійних якостей.

Предметні компетентності (ПК)

ПК 1. Здатність користуватися символікою і сучасною термінологією хімічних наук.

ПК 2. Здатність розкривати загальну структуру хімічних наук на підставі взаємозв'язку основних учень про будову речовини, про періодичну зміну властивостей хімічних елементів та їх сполук, про спрямованість (хімічна термодинаміка), швидкість (хімічна кінетика) хімічних процесів та їхні механізми.

ПК 3. Здатність характеризувати досягнення хімічної технології та сучасний стан хімічної промисловості, їхню роль у суспільстві.

ПК 4. Здатність застосовувати основні методи дослідження для встановлення складу, будови й властивостей речовин, інтерпретувати результати досліджень.

ПК 5. Здатність чітко й логічно відтворювати основні теорії та закони хімії, оцінювати нові відомості й інтерпретації в контексті формування в учнів цілісної природничо-наукової картини світу відповідно до вимог Державного стандарту загальної середньої освіти з освітньої галузі «Природознавство» в базовій середній школі.

ПК 6. Здатність здійснювати добір методів і засобів навчання хімії, спрямованих на розвиток здібностей учнів на основі психолого-педагогічної характеристики класу.

ПК 7. Здатність безпечного поводження з хімічними речовинами з урахуванням їхніх хімічних властивостей.

ПК 8. Здатність розв'язувати розрахункові та експериментальні задачі шкільного курсу хімії базової середньої школи різного рівня складності і пояснювати їх розв'язання учням.

Програмні результати навчання

РН1. *Відтворює* основні концепції та принципи педагогіки і психології; *враховує* в освітньому процесі закономірності розвитку, вікові та інші індивідуальні особливості учнів.

РН2. *Демонструє* вміння навчати учнів державною мовою; формувати та розвивати їх мовно-комунікативні уміння і навички засобами навчального предмету та інтегрованого навчання.

РН3. *Називає і аналізує* методи цілепокладання, планування та проектування процесів навчання і виховання учнів на основі компетентнісного підходу з урахуванням їх освітніх потреб; *класифікує* форми, методи і засоби навчання предмету в закладах загальної середньої освіти.

РН4. *Здійснює* добір і *застосовує* сучасні освітні технології та методики для формування предметних компетентностей учнів; критично *оцінює* результати їх навчання та ефективність уроку.

РН5. *Вибирає* відповідні форми та методи виховання учнів на уроках і в позакласній роботі; *аналізує* динаміку особистісного розвитку учнів, *визначає* ефективні шляхи їх мотивації до саморозвитку та спрямування на прогрес і досягнення з урахуванням здібностей та інтересів кожного з них.

РН6. *Називає і пояснює* принципи проектування психологічно безпечного й комфортного освітнього середовища з дотриманням вимог законодавства щодо охорони життя й здоров'я учнів (зокрема з особливими освітніми потребами), технології здоров'язбереження під час освітнього процесу, способи запобігання та протидії булінгу і налагодження ефективної співпраці з учнями та їх батьками.

РН7. *Демонструє* знання основ фундаментальних і прикладних наук (відповідно до предметної спеціальності), *оперує* базовими категоріями та поняттями предметної області спеціальності.

РН8. *Генерує* обґрунтовані думки в галузі професійних знань як для фахівців, так і для широкого загалу державною та іноземною мовами.

РН9. *Застосовує* сучасні інформаційно-комунікаційні та цифрові технології у професійній діяльності.

РН10. *Демонструє* володіння сучасними технологіями пошуку наукової інформації для самоосвіти та застосування її у професійній діяльності.

РН11. *Виявляє* навички роботи в команді, адаптації та дії у новій ситуації, *пояснює* необхідність забезпечення рівних можливостей і дотримання гендерного паритету у професійній діяльності.

РН12. *Аналізує* власну педагогічну діяльність та її результати, *здійснює* об'єктивну самооцінку і самокорекцію своїх професійних якостей.

РН13. *Демонструє* знання основних положень нормативно-правових документів щодо професійної діяльності, обґрунтовує необхідність використання інструментів демократичної правової держави у професійній та громадській діяльності та прийняття рішень на засадах поваги до прав і свобод людини в Україні.

ПРН7. *Знає, розуміє і демонструє здатність* реалізовувати сучасні методики навчання хімії для виконання освітньої програми в базовій середній школі.

ПРН8. *Володіє* різними методами розв'язання розрахункових і експериментальних задач з хімії та методикою навчання їх школярів; *здатний* виконувати хімічний експеримент як засіб навчання.

ПРН9. *Добирає* міжпредметні зв'язки курсів хімії в базовій середній школі з метою формування в учнів природничо-наукової компетентності відповідно до вимог Державного стандарту загальної середньої освіти з освітньої галузі «Природознавство».

ПРН10. *Уміє* застосовувати знання сучасних теоретичних основ хімії для пояснення будови, властивостей і класифікації неорганічних і органічних речовин, періодичної зміни властивостей хімічних елементів та їхніх сполук, утворення хімічного зв'язку, направленості (хімічна термодинаміка) та швидкості (хімічна кінетика) хімічних процесів.

ПРН12. *Уміє* переносити систему наукових хімічних знань у площину навчального предмета хімії, чітко і логічно розкривати основні теорії та закони хімії.

5. Організація і зміст практики			
Обсяг практики			
Вид практики		Загальна кількість годин	
Виробнича (педагогічна)		450	
Ознаки практики			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
VII, VIII	014 Середня освіта (за предметними спеціальностями)	4	Нормативна
План проходження практики			
Вид роботи			Кількість год.
Настановча конференція передбачає ознайомлення студентів зі змістом, метою та завданнями виробничої (педагогічної) практики. Обговорюється організаційний план роботи: строки, обсяг завдань, форми звітності. Відбувається обговорення можливих труднощів і відповідей на запитання, надаються рекомендації для ефективної роботи, а також акцентується увага на важливості практики для професійного розвитку майбутнього вчителя. Інструктаж з техніки безпеки.			4
Змістовий модуль «Методика навчання хімії та інтегрованого курсу «Пізнаємо природу (Природничі науки)»			
Змістовий модуль «Виховна робота»			
Змістовий модуль «Психологія»			
Підсумковий етап. Підсумкова конференція. На завершальному етапі виробничої (педагогічної) практики студенти узагальнюють результати своєї діяльності, аналізують виконані завдання та оцінюють досягнення поставлених цілей. Вони готують звітні документи про проходження практики. Проводиться самооцінка й рефлексія набутого досвіду, виявляються сильні та слабкі сторони у професійній підготовці. Студенти отримують рекомендації для подальшого вдосконалення педагогічних навичок.			8
Залік є завершальним етапом виробничої (педагогічної) практики, під час якого підводяться підсумки виконаної роботи та оцінюється рівень професійної підготовки студентів. Студенти презентують результати своєї діяльності у формі захисту звіту, демонструють знання, вміння та навички, набуті під час практики. Оцінюються виконання індивідуальних завдань та рівень ведення документації. Під час заліку студенти отримують зворотний зв'язок, який сприяє формуванню подальших напрямів їхнього професійного розвитку.			4
ЗАГ.:			450
6. Система оцінювання практики			
Загальна система оцінювання практики	Оцінка студента з виробничої практики розраховується за 100-бальною шкалою і визначається сумою балів за всі види діяльності. 100-бальна шкала оцінювання виробничої практики : національна («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно» та ECTS (A, B, C, D, E, FX, F):		

Оцінка в балах	Оцінка за іспит	Оцінка в національній шкалі	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за залік
90-100	відмінно	5	A	зараховано
80-89	добре	4	B	
70-79			C	
60-69	задовільно	3	D	
50-59			E	
26-49	Незадовільно (з можливістю повторного складання)			
1-25	незадовільно			

A (90-100 – відмінно) – наявний високий рівень досягнення запланованих результатів виробничої педагогічної практики, що засвідчує безумовну готовність до подальшого навчання:

1) здійснює ґрунтовний, глибокий комплексний аналіз педагогічних явищ і процесів у системі загальної середньої освіти на засадах єдності теорії й практики;

2) досконало володіє широким спектром методик вивчення особистості учня, доцільно їх застосовує;

3) відображає результати вивчення особистості учня із застосуванням різних методик у вигляді детального, структурованого звіту з глибоким аналізом та обґрунтованими висновками щодо отриманих результатів;

4) демонструє уміння складання вичерпної, об'єктивної характеристики на учня та учнівський колектив з урахуванням усіх важливих психолого-педагогічних аспектів;

5) забезпечує індивідуально-гуманістичну виховуючу взаємодію з учнями на рівні співпраці і співтворчості;

6) відмінно володіє професійною мовою фахової галузі знань та високою особистісною комунікативною культурою.

C, B (70-89 – добре, дуже добре) – наявний достатній рівень досягнення запланованих результатів виробничої педагогічної практики, що засвідчує готовність до подальшого навчання:

1) здійснює достатньо повний комплексний аналіз педагогічних явищ і процесів у системі загальної середньої освіти на засадах єдності теорії й практики;

2) добре володіє методиками вивчення особистості учня, правильно їх застосовує;

3) відображає результати вивчення особистості учня із застосуванням різних методик у вигляді повного звіту з достатнім аналізом та логічними висновками щодо отриманих результатів;

4) демонструє уміння складання повної, достатньо об'єктивної характеристики на учня та учнівський колектив з урахуванням важливих психолого-педагогічних аспектів;

5) забезпечує індивідуально-гуманістичну виховуючу взаємодію з учнями на рівні співпраці;

6) добре володіє професійною мовою фахової галузі знань, виявляє достатній рівень особистісної комунікативної культури.

E, D (50-69 – задовільно) – наявні мінімально достатні для подальшого навчання результати проходження виробничої педагогічної практики:

1) здійснює базовий аналіз педагогічних явищ і процесів у системі загальної середньої освіти на засадах слабкого розуміння єдності теорії й практики;

2) задовільно володіє методиками вивчення особистості учня, демонструє їх базове застосування;

3) відображає результати вивчення особистості учня із застосуванням

- окремих методик у вигляді базового звіту з елементарним аналізом та простими висновками щодо отриманих результатів;
- 4) демонструє уміння складання базової характеристики на учня й учнівський колектив з урахуванням окремих психолого-педагогічних аспектів;
 - 5) забезпечує індивідуальну виховуючу взаємодію з учнями на рівні співпідпорядкування;
 - 6) задовільно володіє професійною мовою фахової галузі знань та базовою особистісною комунікативною культурою.

FX (25-49 – незадовільно) – Ряд запланованих результатів виробничої педагогічної практики відсутні. Рівень наявних результатів навчання не є достатнім для подальшого навчання:

- 1) здійснює поверхневий аналіз педагогічних явищ і процесів у системі загальної середньої освіти на засадах часткового розуміння єдності теорії й практики;
- 2) обмежено володіє методиками вивчення особистості учня, відчуває труднощі з їх застосуванням;
- 3) відображає результати вивчення особистості учня із застосуванням окремих методик у вигляді неповного звіту з поверхневим аналізом та відсутністю чітких висновків щодо отриманих результатів;
- 4) демонструє уміння складання неповної характеристики на учня й учнівський колектив без урахування психолого-педагогічних аспектів;
- 5) не забезпечує індивідуальну виховуючу взаємодію з учнями на рівні співпідпорядкування, відчуває труднощі у встановленні контакту з учнями;
- 6) обмежено володіє професійною мовою фахової галузі знань та низькою особистісною комунікативною культурою.

F (1-24 – незадовільно з обов'язковим повторним курсом) – більшість запланованих результатів виробничої педагогічної практики відсутні. Рівень наявних результатів навчання не є достатнім для подальшого навчання:

- 1) здійснює поверхневий фрагментарний аналіз педагогічних явищ і процесів у системі загальної середньої освіти, не розуміє зв'язку теорії і практики;
- 2) обмежено володіє методиками вивчення особистості учня, відчуває значні труднощі із застосуванням;
- 3) відображає результати вивчення особистості учня із застосуванням окремих методик у вигляді звіту, що не відповідає поставленим вимогам;
- 4) характеристики на учня й учнівський колектив не відповідають вимогам, створені без урахування психолого-педагогічних аспектів;
- 5) не забезпечує виховуючу взаємодію з учнями на рівні співпідпорядкування, відчуває значні труднощі у встановленні контакту з учнями;
- 6) не володіє професійною мовою фахової галузі знань, виявляє незадовільну особистісну комунікативну культуру.

Розподіл балів:

№ з/п	Вид діяльності здобувача вищої освіти	Максимальна кількість балів
1	Виконання завдань практики	30
2	Виконання індивідуальних завдань	20
3	Оформлення звітної документації (змістове наповнення щоденника, якість та креативність)	15
4	Своєчасність подачі звітної документації	5
5	Захист звіту студента-практиканта та участь у підсумковій конференції	30

Вимоги до документації практики

Звіт з практики виконують державною мовою. Звіт включає дві складові: Перша частина – це календарний графік роботи практиканта з відмітками про виконання завдань практики та підписом керівника практики. Доказом виконання завдань практики виступає календарний графік

	<p>практиканта, який заповнюється в звіті.</p> <p>Друга частина звіту складається з короткого опису досвіду виконання завдань практики та відзначення позитивних моментів і побажань щодо включення іншого типу завдань у програму практики.</p> <p>Звіт з практики готують засобами текстового редактора Word і друкують на стандартних аркушах формату А4 (210 x 297 мм) з таким оформленням:</p> <ul style="list-style-type: none"> - шрифт – <i>Times New Roman</i> (для значимого виділення прикладів, понять тощо допускається використання інших шрифтів); - розмір шрифту -14 pt; - відстань між рядками – 1,5 інтервали (до 30 рядків на сторінці); - верхні і нижні поля – 20 мм, ліве – 30 мм, праве – 10 мм.
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>У триденний термін після закінчення практики студент зобов'язаний подати керівнику практики звітну документацію.</p> <p>Перелік звітної документації</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Календарний графік проходження практики студента на період виробничої (педагогічної) практики. 2. Психолого-педагогічний щоденник практики. 3. Звіт про проходження виробничої (педагогічної) практики. 4. Характеристика на студента-практиканта від керівництва ЗЗСО, закладу фахової передвищої освіти. 5. Конспекти уроків (не менше 4 – VII семестр, 4 уроки і 1 заняття у закладі фахової передвищої освіти – VIII семестр). 6. Конспект позакласного заходу з хімії. 7. Сценарій виховного заходу та його самоаналіз щодо досягнення виховних завдань. 8. Психолого-педагогічна характеристика на клас (групу). 9. Психолого-педагогічна характеристика на здобувача освіти. 10. STEM-проект. 11. Індивідуальне завдання (портфоліо, слайд-шоу, відеопрезентація). <p>Після закінчення терміну практики студенти звітують перед кафедрою хімії середовища та хімічної освіти. Загальна форма звітності студента за практику – це подання письмового звіту в друкованому вигляді. Оформляється звіт за вимогами, які передбачені силабусом РПП та методичними рекомендаціями.</p>
Підсумковий контроль	Підсумковий контроль – участь у підсумковій конференції, захист звіту практики.
7. Політика практики	
<p>У VII семестрі практика триває чотири тижні з відривом від навчання. У VIII семестрі практика триває шість тижнів з відривом від навчання.</p> <p>Оволодіння студентом професійним досвідом відбувається з умінням оцінювати та аналізувати дії вчителя (викладача), здобувачів освіти на уроці та в позаурочний час; виробляти творчий підхід до педагогічної і педагогічно-дослідницької діяльності; вчитися оформляти письмово результати спостережень та вести звітну документацію.</p> <p>Базами практики є заклади загальної середньої освіти Івано-Франківської міської ОТГ та Івано-Франківської області і сусідніх областей, заклади фахової передвищої освіти, заклади позашкільної освіти, які відповідають вимогам програми практики, які забезпечені висококваліфікованими кадрами (вчителі вищої категорії, вчителі-методисти, викладачі вищої категорії, викладачі-методисти) і відповідають вимогам програми практики відповідного освітнього рівня.</p> <p>Виробнича педагогічна практика в закладах освіти складається з трьох етапів (10 тижнів):</p> <p>I етап – підготовчий. На цьому етапі проводиться настановча конференція, в ході якої студенти знайомляться із особливостями практики, практичними рекомендаціями, звітною документацією, формами контролю, критеріями оцінювання, порадами фахівців. А також здійснюється аналіз організаційно-функціональних особливостей баз практики.</p>	

II етап – самостійна організація студентами спеціальності 014.06 «Середня освіта (хімія)» навчально-виховного процесу у закладах загальної середньої та фахової передвищої освіти.

III етап – підсумковий. Включає підготовку звіту, його захист і підсумкове оцінювання результатів практики.

Відвідування бази практики є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин завдання практики можуть виконуватися в онлайн формі за погодженням з керівником.

Індивідуальним завданням практики є підготовка портфолію практики (слайд шоу, відеопрезентація).

Звітна документація з практики, яка здається із порушенням термінів без поважних причин, оцінюється на нижчу оцінку.

Результати складання заліків з практики вносяться в залікову відомість, в індивідуальний навчальний план (залікову книжку) студента за підписом керівника-методиста від кафедри хімії середовища та хімічної освіти та враховуються стипендіальною комісією при визначенні розміру стипендії.

Проходження виробничої (педагогічної) практики є обов'язковою формою навчальної роботи. Студент, який не виконав програму практики, отримав незадовільний відгук на базі практики, незадовільну оцінку за практику, відраховується з Університету.

Якщо програма практики не виконана студентом з поважної причини, то навчальним закладом надається можливість студенту проходження практики повторно у пізніший термін (в межах графіку навчального процесу).

Підсумки виробничої (педагогічної) практики обговорюються на засіданні кафедри та заслуховуються вченою радою Факультету не менше одного разу протягом навчального року.

Академічна доброчесність: у Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника навчальний процес побудований на основі дотримання принципів академічної доброчесності, прозорості та законності роботи. Як викладач, так і студент(ка), повинні дотримуватися [«Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника»](#) та Кодексу честі КНУВС <https://pnu.edu.ua/polozhennia-pro-zapobihannia-plahiatu/>

Дотримання академічної доброчесності передбачає:

- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право;
- надання достовірної інформації про результати досліджень та власну науково-педагогічну діяльність.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів;
- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної й наукової діяльності.

8. Рекомендована література

Нормативно-правові джерела

1. Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII «Про освіту». [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19/stru>
2. Закон України «Про повну загальну середню освіту». [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.help/law/651-XIV/>.
3. Концептуальні засади реформування середньої школи «Нова українська школа». [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkolacompressed.pdf>
4. Про затвердження Положення про інклюзивно-ресурсний центр: Постанова Кабінету Міністрів України від 12.07.2017 року № 545. [Електронний ресурс]. Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/545-2017-%D0%BF>
5. Професійний стандарт за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної

середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель із початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)»
<https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=22469103-4e36-4d41-b1bf-288338b3c7fa&title=RestrProfesiinikhStandartiv>

Нормативні документи

Карпатського національного університету імені Василя Стефаника

6. Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. Івано-Франківськ, 2022. URL: <http://surl.li/eonvn>
7. Освітній процес Карпатського національного університету імені Василя Стефаника. URL: <https://efund.pnu.edu.ua/3-1-osvitnij-protses/>
8. Положення про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника. Івано-Франківськ, 2022. URL: <http://surl.li/dztjc>
9. Положення про запобігання академічного плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. Івано- Франківськ, 2022. URL: <http://surl.li/evnhu>
10. Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. Івано-Франківськ, 2022. URL: <http://surl.li/emojt>
11. Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника. Івано-Франківськ, 2025. URL: <https://surl.li/nmbdjs>
12. Положення про порядок створення та організацію роботи екзаменаційної комісії у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника. 2023. URL: <https://surl.li/yqukli>

Базова література

13. Нова українська школа: порадник для вчителя / Під заг. ред. Бібік Н.М. К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. 206 с.
14. Новий освітній простір: Інформаційний посібник, 2019 [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.minregion.gov.ua/wp-content/uploads/2019/04/NOP_Motivuyuchiyprostir.pdf?fbclid=IwAR1wgpWNjVUhfE6uJH0abN7iFcWaxQAWMTnMoGjlepbBQUXX47kRw_Z8Qc
15. Наскрізна педагогічна практика: навчально-методичний посібник: вид. 3-тє доп. і перероб. / за наук. ред. А.А. Сбруєвої. Суми: СумДПУ ім. А.С. Макаренка, 2019. 336 с.
16. Академічна доброчесність: проблеми дотримання та пріоритети поширення серед молодих вчених: колективна монографія / за заг. ред. Н. Сорокіної, А. Артюхова, І. Дегтярьової. Дніпро: ДРІДУ НАДУ, 2017. 169 с.
17. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології: Навч. посіб. [2-е видання, доповнене]. К.: «Академвидав», 2012.-352 с.
18. Іванченко П.О. Організація педагогічної практики та її роль у системі підготовки вчителів хімії. Методичний посібник / П.О. Іванченко, А. В. Трекова. Одеса :ОНУ, 2013.-47 с.
19. Інноваційні технології навчання: Навч. посібн. Для студ. вищих технічних навчальних закладів / [Кол. авторів; відп. ред. Бахтіярова Х.Ш.; наук. ред. Арістова А.В.; упорядн. словника Волобуєва С.В.]. - К. : НТУ, 2017. - 172 с.
20. Нова українська школа: порадник для вчителя / під заг. ред. Н. М. Бібік. Київ : ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. – 206 с.
21. Огнев'юк В.О., Жильцов О.Б., Караман С.О. Шкільний учитель нового покоління: практ. посіб. Київ: Київський університет імені БорисаГрінченка, 2019. 208 с.
22. Положення про організацію та проведення практики здобувачів у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника.
23. Галузяк В.М., Холковська І.Л. Діагностичний інструментарій класного керівника. Вінниця: ТОВ «Нілан ЛТД», 2018. 288 с.
24. Дрозд О.В. Методика виховної роботи в ситуаціях шкільного життя: навч.-метод. посіб. Миколаїв: СПД Румянцева Г.В., 2021. 112 с.

25. Мартиненко С.М., Хоружа Л.Л. Методи і технології педагогічної діагностики: навч.-метод. посіб. Київ: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2020. 274 с.
26. Методика виховної роботи та основи педагогічної майстерності : навч.-метод. посіб. / укл.: Н.А. Несторук, Л.В. Кокоріна. Слов'янськ: Вид-во Б.І. Маторіна, 2021. 208 с.
27. Огнев'юк В.О., Жильцов О.Б., Караман С.О. Шкільний учитель нового покоління: практич. посіб. Київ: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2019. 208 с.
28. Рашковська І.В., Щербан Т.Д. Методики вивчення особистості учня: навч.-метод. посіб. Мукачево: МДУ, 2019. 204 с.
29. Куленко О.А. Шляхи формування комунікативної компетентності школярів у процесі навчання хімії / О.А. Куленко // Сучасні досягнення природничих наук : зб. наук. праць Всеукр. науково-практич. конф. молодих учених, м. Полтава 29 – 30 квітня 2020 р., Полтава, 2020. – С. 124 – 128.
Додаткова література
30. Модельна навчальна програма «Хімія. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автор Григорович О. В.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 27.12.2023 № 1575).
31. Модельна навчальна програма «Хімія. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Лашевська Г. А.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 16 серпня 2023 року № 1001).
32. Навчальні програми для 10-11 класів. – URL: <https://surl.li/pgrbse>
33. Навчальні програми з позашкільної освіти науково-технічного напрямку / за ред. Биковського Т.В., Шкури Г. А. Київ : УДЦПО, 2014. – В. 1. – 263 с.
34. Хімія: підручник для 7 класу закладів загальної середньої освіти / Л.Я. Мідак, О.В. Кузишин, Ю.Д. Пахомов, Х.В. Буждиган. – Тернопіль: Астон, 2024. – 192 с.
35. Хімія: підручник для 7 класу закладів загальної середньої освіти / О.В. Григорович, О.Ю. Недоруб. – Харків : Видавництво «Ранок», 2024. – 208 с.
36. Хімія: підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти / Л.Я. Мідак, О.В. Кузишин, Ю.Д. Пахомов, Х.В. Буждиган. – Тернопіль: Астон, 2025. – 272 с.
37. Хімія: підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти / О.В. Григорович, О.Ю. Недоруб. – Харків : Видавництво «Ранок», 2025. – 320 с.
38. Midak L., Kuzyshyn O., Baziuk L. Specifics of visualization of study material with augmented reality while studying natural sciences // Open educational e-environment of modern University, special edition. – 2019. – P. 192-201.
39. Interactive platform Wordwall within the New Ukrainian School's chemistry lessons / L. Ya. Midak, K.V. Buzhdyhan, O.V. Kuzyshyn, Ju.D. Pahomov, I.V. Kravets // Proceedings of the 12th Workshop on Cloud Technologies in Education (CTE 2024) co-located with 6th International Conference on History, Theory and Methodology of Learning (ICHTML 2025), Kryvyi Rih, Ukraine, May 12, 2025. – <https://eur-ws.org/Vol-4043>. – P. 174-187.
40. Visualizing the school organic chemistry course with augmented reality/ L. Midak, Ju. Pahomov, O. Kuzyshyn, V. Lutsyshyn, I. Kravets, Kh. Buzhdyhan and L. Baziuk// Journal of Physics: Conference Series. – 2022.- 2288 – P. 1 9. doi:10.1088/1742-6596/2288/1/012017.
41. Augmented reality as a part of STEM lessons/ L. Midak, I. Kravets, O. Kuzyshyn, L. Baziuk, Kh. Buzhdyhan, Ju. Pahomov // Journal of Physics: Conference Series. – 2021.- 1946 - P. 1 12. doi: 10.1088/1742-6596/1946/1/012009.
42. Augmented Reality Technology within Studying Natural Subjects in Primary School / L. Midak, I. Kravets, O. Kuzyshyn, Ju. Pahomov, V. Lutsyshyn// Proceedings of the 2nd International Workshop on Augmented Reality in Education, Kryvyi Rih, Ukraine, March 22, 2019. – P. 251-261.
43. Мідак Л. Особливості використання візуалізації зображень у процесі навчання майбутніх учителів хімії за технологією доповненої реальності / Л. Мідак, І. Кравець, Л. Базюк, Х. Буждиган // Професійна підготовка фахівців у вимірі нових освітніх реалій: український і зарубіжний досвід: монографія. – Івано-Франківськ: НАІР, 2019. – С.327-336.
44. Мідак Л., Кузишин О., Пахомов Ю., Буждиган Х. Хімія: робочий зошит. 7 клас / Л.Я.

Мідак, О.В. Кузишин, Ю.Д. Пахомов, Х.В. Буждиган. – Тернопіль: Астон, 2024. – 80 с. ISBN 978-966-308-944-7

45. Мідак Л., Кузишин О., Пахомов Ю., Буждиган Х. Хімія: робочий зошит. 8 клас / Л.Я. Мідак, О.В. Кузишин, Ю.Д. Пахомов, Х.В. Буждиган. – Тернопіль: Астон, 2025. – 80 с. ISBN 978-966-308-973-7.

46. Лук'янова Ю. С. Питання індивідуалізації підготовки майбутніх педагогів. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах. 2014. Вип. 3 8.-С. 223-228.

Електронні ресурси:

47. Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В.О. Сухомлинського. URL: <http://www.dnpb.gov.ua>

48. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>

49. Освіта.ua. Методичні матеріали URL: https://osvita.ua/school/lessons_summary/

50. Педагогічна преса. URL: <http://pedpresa.com.ua>.

51. Портал сучасних педагогічних ресурсів. URL: <http://www.intellect-invest.org.ua/>.

52. Українська педагогіка. URL: <http://ukped.com/>

Викладачі _____ Мідак Лілія Ярославівна
_____ Кузишин Ольга Василівна